

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 15.03.2023 r.

Poz. 1335

Uchwała Nr 044/g211/P/23

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku

z dnia 2 marca 2023 r.

Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40), art. 4 ust. 1 i 2 w zw. z art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku po rozpoznaniu uchwały Nr XXXVII/277/2023 Rady Gminy Bobowo z dnia 2 lutego 2023 r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty od posiadania psów, terminu jej płatności i sposobu poboru na terenie gminy Bobowo

orzeka nieważność § 3 ust. 2 badanej uchwały.

UZASADNIENIE

W dniu 8 lutego 2023 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku uchwała Nr XXXVII/277/2023 Rady Gminy Bobowo z dnia 2 lutego 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty od posiadania psów, terminu jej płatności i sposobu poboru na terenie gminy Bobowo., zaś w dniu 2 marca 2023 r. była przedmiotem badania Kolegium tut. Izby.

Analiza treści powyższej uchwały wykazała, że jest ona obarczona wadą o charakterze istotnego naruszenia prawa, bowiem zawiera postanowienia niezgodne z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

W § 3 badanej uchwały Rada Gminy Bobowo postanowiła:

- 1. "Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego."*
- 2. "Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2023 r."*

W ocenie Kolegium tut. Izby powyższe zapisy § 3 ust. 2 badanej uchwały w sposób istotny naruszają postanowienia ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

W pierwszej kolejności Kolegium Izby wskazuje, że warunkiem wejścia w życie aktu prawa miejscowego, podobnie jak wszystkich aktów prawa powszechnie obowiązującego, jest jego

ogłoszenie, co wynika wprost z art. 88 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Jeżeli zatem uchwała zawiera przepisy powszechnie obowiązujące, to powinna być, zgodnie z art. 42 ustawy o samorządzie gminnym, ogłoszona na zasadach i w trybie określonym w ustawie o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych - akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzą w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z wyjątkiem przepisów porządkowych, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym (art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych).

Ponadto zgodnie z art. 5 ww. ustawy przepisy art. 4 tej ustawy nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej. Możliwość nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej (art. 5 ustawy) uzależniona została od tego, czy zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. W praktyce sytuacja taka może wystąpić, co znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie i poglądach doktryny, w przypadku działania na korzyść podmiotu, którego akt prawa dotyczy, np. przyznawania mu praw, obniżania obciążeń podatkowych (wyrok NSA z dnia 19 listopada 2010 r., sygn. akt: II FSK 1272/09; M. Paczocha, Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych, "Finanse Komunalne" rok 2001, Nr 5).

W przedmiocie tychże zasad wielokrotnie wypowiadał się w swoich orzeczeniach Trybunał Konstytucyjny, krytycznie oceniając w ich kontekście retroaktywne działanie prawa i wyjątkowo jedynie dopuszczając odstępstwa (m.in. K 8/93, K 1/94, K 2/94, K 22/96, U 11/97, K 26/97, P 4/98, K 10/98). Na uwagę zasługuje zwłaszcza orzeczenie z dnia 29 stycznia 1992 r. (Sygn. akt K 15/91), w którym Trybunał zajął stanowisko, że "zasada niedziałania prawa wstecz, chociaż niewypowiedziana *expressis verbis* w Konstytucji RP, stanowi istotny składnik zasady zaufania obywateli do państwa, wywodzącej się z zasady demokratycznego państwa prawnego, proklamowanej przez Konstytucję RP. Ustawa działa z mocą wsteczną, kiedy początek jej stosowania pod względem czasowym ustalony został na moment wcześniejszy, aniżeli ustawa stała się obowiązująca (została nie tylko uchwalona, lecz także prawidłowo ogłoszona w organie publikacyjnym). Jej treścią jest zakaz nadawania mocy wstecznej, zwłaszcza przepisom normującym prawa i obowiązki obywateli, jeżeli prowadzi to do pogorszenia ich sytuacji w stosunku do stanu poprzedniego. Uznając tę zasadę za podstawę porządku prawnego, Trybunał Konstytucyjny nie wyklucza wszak dopuszczalności odstąpienia od tej zasady w szczególnych okolicznościach, gdy przemawia za tym inna zasada prawnokonstytucyjna, np. sprawiedliwości społecznej".

Zdaniem Kolegium RIO w Gdańsku sytuacja taka nie zachodzi w przypadku powyższej uchwały, co powoduje, że zapisy zawarte § 3 ust. 2 uchwały wskazujące na wejście w życie uchwały o treści: "(...) od 1 stycznia 2023 roku", powodują wejście w życie tego aktu prawnego z wsteczną mocą obowiązującą, co jest w tym wypadku niedopuszczalne i narusza przywołane wyżej przepisy prawa.

Mając powyższe na uwadze Kolegium tut. Izby postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, wnoszona za pośrednictwem tutejszej Izby.

Postępowanie sądowe jest wolne od opłat sądowych.

Przewodnicząca Kolegium

Luiza Budner -Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku